

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W PCIMIU

Pcim 13.03.2025r.

Rada Gminy Pcim
32-432 Pcim 563

Znak-GOPS-032-19/25

URZĄD GMINY W PCIMIU	
Wpł.	2025 -03- 13
Nr	2745/25
Podpis	

Gmina Pcim – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pcimiu przesyła roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2024r.

Z poważaniem
Kierownik GOPS w Pcimiu

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Pcimiu
Parszywka
mgr Małgorzata Parszywka

Załączniki:

1. Sprawozdanie realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w 2024 roku oraz realizacji gminnego programu wspierania rodziny na lata 2022-2024. Przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań w 2025r.

**SPRAWOZDANIE REALIZACJI ZADAŃ Z
ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY W 2024
ROKU
ORAZ REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU
WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2022-2024.**

**PRZEDSTAWIENIE POTRZEB ZWIĄZANYCH Z
REALIZACJĄ ZADAŃ w 2025R.**

„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami (...).”

Preambuła do ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r.
o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Marzec 2025r.

1. Wstęp

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Pcim na lata 2022-2024 został przyjęty Uchwałą nr XXX/223/2021 Rady Gminy Pcim w dniu 17.12.2021r. i jest strategicznym dokumentem Gminy opracowanym, w celu realizowania przez samorząd konstytucyjnej zasady udzielenia szczególnej pomocy rodzinie i dziecku. Program realizowany jest w oparciu o założenia ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Wprowadzona ustawa oraz Gminny Program ma za zadanie wzmocnić wsparcie dysfunkcyjnej rodziny biologicznej dziecka, przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, a w konsekwencji w przyszłości ograniczyć liczbę dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo - wychowawczych oraz rodzinach zastępczych. W świetle ustawy obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej ww. ustawy.

2. Realizacja zadań wynikających z ustawy o Wspieraniu Rodziny i Systemie Pieczy Zastępczej w 2024r

Zgodnie z art. 176 powołanej ustawy do zadań własnych gminy należy:

1) opracowywanie i realizacja 3- letnich gminnych programów wspierania rodziny;

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pcimiu realizuje Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 który został przyjęty Uchwałą Rady Gminy Pcim XXX/223/2021 Rady Gminy Pcim z dnia 17 grudnia 2021r.

2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;

W roku 2024r. asystenci rodziny zatrudnieni w GOPS w Pcimiu uczestniczyli w szkoleniu dotyczącym zmian w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz nowej procedurze „Niebieskiej Karty” jak również w sposób ciągły dokonywali samokształcenia.

3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wspierania dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:

a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,

Asystent rodziny pełni bardzo ważną rolę w systemie wsparcia rodziny. Asystentura jest „rozumiana jako intensywna praca socjalna – tj. jako maksymalny poziom zaangażowania pracownika socjalnego zarówno pod względem poświęconego czasu, jak i wielości instrumentów oraz głębi ingerencji w sytuację kryzysową. Asystent rodziny jest profesją w systemie wspierania rodziny, wprowadzoną ustawą o wspieraniu rodziny, której cechami charakterystycznymi są kompleksowe działania podejmowane wobec rodziny i polegające przede wszystkim na towarzyszeniu rodzinie, z zachowaniem profesjonalnych relacji, w pokonywaniu trudności, poprawie funkcjonowania i zmianie niekorzystnych dla rodziny sytuacji kryzysowych. Zadaniem asystenta rodziny zatrudnionego w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pcimiu jest motywowanie klientów do zmiany. Te zmiany w rodzinie mają zajść poprzez prowadzenie rozmów z wykorzystaniem specjalnych technik przez asystenta. Zadaniem asystenta jest także informowanie, poradnictwo, wskazywanie

możliwości w sytuacjach trudnych, modelowanie jak i mediacja. Do głównych zadań asystenta rodziny należy kształtowanie rodziców m.in. w zakresie:

1. prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi:

- edukacja i trening jak organizować czas wolny z dziećmi,
- poradnictwo w zakresie budowania więzi pomiędzy członkami rodziny,
- poradnictwo i edukacja na temat problemów występujących w rodzinach wychowawczych,
- motywowanie do systematycznego kontaktu ze szkołą,
- motywowanie do uczestnictwa w życiu szkolnym potomstwa;

2. prowadzenia gospodarstwa domowego:

- edukacja i trening jak gospodarować budżetem domowym,
- edukacja i trening jak prowadzić gospodarstwo domowe;

3. dbania o zdrowie:

- edukacja i trening na temat prawidłowego żywienia dzieci,
- edukacja i trening w zakresie profilaktyki zdrowotnej w rodzinie;

4. prawidłowego funkcjonowania społecznego:

- edukacja i trening w obszarze obowiązujących norm współżycia społecznego.

Ponadto w ramach swoich obowiązków każdy asystent rodziny jest zobowiązany zgodnie z ustawą o wpieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do opracowania i realizacji planu pracy z rodziną, we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym. W przypadku podejmowania działań na rzecz rodziny, której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej asystent zobowiązany jest do opracowania i realizacji planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej z uwagi na konieczność skoordynowania działań z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pcimiu w 2024r. zatrudniał na umowę zlecenia asystenta rodziny który pracował łącznie w ciągu roku z 11 rodzinami w których przebywało 18 dzieci. W ciągu roku w 7-u rodzinach zakończono pracę z asystentem:

- W czterech rodzinach z powodu osiągnięcia zamierzonego celu.
- W jednej rodzinie współpraca zakończyła się z powodu zmiany metody pracy,
- W jednej z powodu rezygnacji z pomocy asystenta przez rodzinę,
- w jednej rodzinie ze względu na brak efektów podejmowanych działań.

W Gminie Pcim rodziny wymagające wsparcia specjalistycznego mogą skorzystać z pomocy psychologa który przyjmuje jeden raz w miesiącu oraz prawnika wg. potrzeb. Dodatkowo osoby potrzebujące wsparcia mogą również skorzystać z pomocy w Ośrodku Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa w Myślenicach jak również z bezpłatnej porady prawnej która dla powiatu myślenickiego jest prowadzona w Lubniu. Dodatkowo każda placówka oświatowa umożliwia dzieciom i młodzieży skorzystanie ze specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i pedagogicznego. Na bieżąco również w szkołach odbywały się spotkania z rodzicami które miały na celu udzielenie porad i wskazówek dotyczących pokonywania

trudności wychowawczych. W 2024r. zorganizowano w kilku szkołach szkolenie dla rodziców na temat: „Zagrożenia jakie czyhają na nasze dzieci bezpośrednio oraz zagrożenia internetowe”, „Standardy Ochrony Małoletnich”, „Komunikacja, znaczenie dobrych relacji z dzieckiem w świecie zdominowanym przez media cyfrowe”, oraz „Jak mądrze towarzyszyć dzieciom – apteczka emocjonalnej pomocy, reguły zdrowia psychicznego.”

b) Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.

Rodzina wspierająca stanowi ważny, dodatkowy element wywierania pozytywnego wpływu na funkcjonowanie rodzin z dziećmi przeżywającymi rozmaite problemy, w tym opiekuńczo-wychowawcze. Zadaniem rodziny wspierającej nie jest wyręczenie, lecz aktywna pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji w rodzinach. Pełnienie roli rodziny wspierającej jest nieodpłatne, niemniej jednak gmina ma obowiązek zawrzeć umowę z rodziną, w której zostaną zdefiniowane koszty, które podlegają zwrotowi. W 2024r. Gmina Pcim nie zawarła żadnej umowy dotyczącej rodzin wspierających stąd też nie organizowano szkoleń oraz nie tworzono warunków do działania tych rodzin.

c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej placówki wsparcia dziennego mogą być prowadzone w formie:

- opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych,
- specjalistycznej
- pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

W gminie Pcim nie ma placówek wsparcia dziennego dla dzieci w rozumieniu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej niemniej jednak na terenie każdej miejscowości wchodzącej w skład naszej gminy funkcjonują świetlice zarówno szkolne jak również świetlice środowiskowe prowadzone przez Gminny Ośrodek Kultury i Sportu. Zadaniem zwłaszcza świetlic środowiskowych prowadzonych przez GOKiS jest zapewnienie dzieciom zorganizowanej opieki wychowawczej umożliwiającej wszechstronny rozwój osobowości oraz rozwój zainteresowań. Zadania realizowane są poprzez organizację czasu wolnego w formie różnego rodzaju kół zainteresowań, pomoc w odrabianiu zadań szkolnych, kształtowanie umiejętności współdziałania w grupie oraz udział w zajęciach ujawniających i rozwijających ich zainteresowania takie jak: zajęcia plastyczne, muzyczne, szachowe, warsztaty teatralne, gry stolikowe, zabawy na boisku, wycieczki piesze jak i wyjazdowe. Realizowane są elementy programów dotyczących zdrowia i bezpieczeństwa, zagrożeń cywilizacyjnych, kultury zachowania czy też radzenia sobie z agresją. Działalność świetlic prowadzona jest nieprzerwalnie cały rok włącznie z okresami wolnymi od nauki szkolnej (wakacje, ferie), kiedy to również organizowane są dla dzieci różnego rodzaju formy spędzania wolnego czasu w sposób indywidualny przez daną placówkę bądź przy wspólnym udziale Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu w Pcimiu, którego działania skierowane są do wszystkich miejscowości gminy Pcim w takim samym stopniu. Łącznie w 2024r. z świetlic szkolnych skorzystało około pięćset uczniów natomiast z świetlic środowiskowych ok 150 dzieci. Ze złożonych sprawozdań przez placówki oświatowe oraz kulturalne na terenie naszej gminy wynika, że wszystkie dzieci które chcą uczestniczyć w zajęciach prowadzonych przez świetlice mają do nich dostęp, możliwość wyboru zajęć i warsztatów jest bardzo zróżnicowana i każde dziecko jeśli tylko ma na to ochotę może znaleźć coś interesującego dla siebie i poszerzać wiedzę w tej dziedzinie. Nie odnotowano w żadnej świetlicy sytuacji gdzie liczba dzieci

chcących uczestniczyć jednocześnie w zajęciach byłaby tak duża żeby trzeba było jakiemuś dziecku odmówić uczestnictwa w zajęciach. Stąd też nie ma potrzeby tworzenia dodatkowych świetlic które miałyby działać w tym samym czasie tylko tworzenie ich miałyby się odbywać na podstawie innej ustawy.

4) finansowanie:

b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,

W 2024r. GPOS w Pcimiu nie finansował żadnego szkolenia dla asystenta rodziny natomiast dostarczał wszelkie pozyskane materiały dotyczące pracy z rodziną i dziećmi w ramach samokształcenia.

c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;

W Gminie Pcim pomimo ciągłego naboru na rodziny wspierające nie ma formalnie zarejestrowanych rodzin wspierających, natomiast nieformalnie najbliższe rodziny rodzin dysfunkcyjnych pomagają tym rodzinom bez zawierania odpowiednich umów z gminą.

5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo- wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

W 2024r. z terenu gminy Pcim dwoje dzieci przebywało w pieczy zastępczej obydwój dzieci było umieszczone w zawodowej rodzinie zastępczej. Jedno dziecko przebywa w pieczy od 2017r. natomiast jedno dziecko zostało umieszczone we wrześniu 2023r.

Łączny koszt jaki poniosła gmina w 2024r. wyniósł – **16 502,03 zł**

6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust.3;

W 2024 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pcimiu sporządził i przekazał dwa sprawozdania rzeczowo – finansowe za okres 01.01-30.06.2024r. oraz 01.07-31.12.2024r. przekazane do Wydziału Polityki Społecznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego. Sprawozdania rzeczowo – finansowe z wykonywania przez gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej były wykonywane w terminie i z należytą starannością.

7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Pracownicy socjalni GOPS w Pcimiu we współpracy z asystentem rodziny na bieżąco monitorują sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w szczególności rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej lub innymi dysfunkcjami. W tym zakresie współpracują także z pedagogami szkolnymi, pracownikami służb zdrowia, policją, kuratorami sądowymi i przedstawicielami GKRPA, GOKiS i innych instytucji, które mają kontakt z rodziną i dziećmi.

3. Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 w Gminie Pcim w 2024r.

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno - bytowych		
Działanie	Realizator	Osiągnięty wskaźnik
Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pcimiu	Liczba rodzin i dzieci objętych pomocą – 114 rodzin wielkość i forma udzielanej pomocy - zasiłki stałe- 24 rodziny Zasiłki okresowe- 23 rodziny Zasiłki celowe i specjalne celowe- 39 rodzin
Objęcie dożywianiem wszystkich dzieci i dorosłych wymagających tego rodzaju wsparcia	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pcimiu	Liczba dzieci korzystających z posiłków – 109 dzieci Liczba dorosłych korzystających z posiłku – 5 osób Liczba osób które otrzymały zasiłek na zakup posiłku lub żywności – 77 osób
Organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych	- Zespół Obsługi Szkół - Gminny Ośrodek Kultury i Sportu	Liczba uczestników wypoczynku - 4 dzieci
Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pcimiu	- Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w 2024r. – brak - Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej – 2 dzieci
Zapobieganie pogłębianiu dysfunkcji w rodzinach		
Działanie	Realizator	Osiągnięty wskaźnik
Monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem	-GOPS -Komenda Powiatowa Policji -GKRPA, -placówki oświatowe, -służba zdrowia	Liczba monitorowanych rodzin - z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa w tym ochrony wielodzietności – 30 rodzin - z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 11 rodzin
Zapewnienie wsparcia asystenta rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	-GOPS	-Liczba asystentów pracujących na rzecz rodzin – 1 asystent zatrudniony na umowę zlecenia, -Liczba rodzin którym przydzielono asystenta – 11 rodzin
Zapewnienie dostępności do bezpłatnych konsultacji oraz poradnictwa specjalistycznego	PIK - GKRPA, OIKiP,	Liczba osób i rodzaje udzielonego poradnictwa - pedagogiczne- 10 osoba - socjalne – 57 osób - prawne – 17 osób - psychologiczne – 10 osób

Zapewnienie pomocy rodzinom/osobom doznającym przemocy	GOPS, ZI, KPP, Służba zdrowia	Liczba założonych NK – 22 karty w 2024r. + 8 kontynuacja z 2023 r. -Liczba osób którym udzielono schronienia w związku z przemocą – brak osób którym udzielono tego rodzaju wsparcia
Zapewnienie pomocy rodzinom/osobom borykającym się z problemem alkoholowym	GOPS, GKRPA, KPP	-Liczba wezwań na komisję - 13 -Liczba osób skierowanych na badania – 9 -Liczba spraw kierowanych do sądu - 4 -Liczba osób które odbyły leczenie - 4
Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających	GOPS	- Liczba rodzin wspierających - brak -Liczba rodzin korzystających z ww. wsparcia - brak

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej		
Działanie	Realizator	Osiągnięty wskaźnik
Realizacja programów profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży	Placówki Oświatowe, GOKiS	- Liczba zrealizowanych programów – każda szkoła podstawowa z terenu gminy zrealizowała w ciągu roku (styczeń – grudzień) po ok. 10 programów profilaktyczno-edukacyjnych i wychowawczych (w tym programy dla rodziców) - Można tylko stracić –Wartości bez ości czyli jak żyć długo i szczęśliwie” - „Zło dobrem zwyciężaj” - „Elementy apteczki emocjonalnej pomocy” - „Otwórz się na pomoc” - „Loguj się do życia” - „Znajdź właściwe rozwiązanie” - „Lekturki spod chmurki” - „Naucz się mówić nie” itp. Liczba uczestników – programami objęto wszystkie klasy I-VIII (różne programy w różnych klasach tematyka dostosowana do wieku)
Podniesienie kwalifikacji pracowników poprzez udział w kursach szkoleniach, warsztatach.	GOPS	-Liczba szkoleń, kursów, warsztatów – 6 szkoleń, 1 - warsztaty -Liczba uczestników – 6 pracowników
Kontynuacja działalności Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób doświadczających przemocy	GOPS, GKRPA	- Liczba udzielonych porad - 17 -Liczba osób które otrzymały wsparcie – 5 osób

4. Podsumowanie i analiza potrzeb

Obowiązująca od dnia 1 stycznia 2012 r. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakładając na gminę nowe zadania nałożyła jednocześnie obowiązek finansowania realizacji tych zadań w znacznym zakresie. W ustawie przewidziano wprawdzie mechanizmy wsparcia finansowego jednostek samorządu terytorialnego środkami budżetu państwa w realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, jednakże ze względu na trudną sytuację finansów publicznych środki te są ograniczone. Z konstrukcji przepisów ustawy jednoznacznie wynika, że przyznanie dotacji celowej nie jest obligatoryjne, w związku z czym nie stanowi ona zabezpieczenia dofinansowania przez państwo zadań realizowanych przez samorządy. W związku z powyższym większość realizowanych działań gmina musi finansować we własnym zakresie zabezpieczając na ten cel środki w budżecie.

Rok 2025 oraz kolejne lata będą kontynuacją prowadzonych działań w zakresie tworzenia systemu opieki oraz pomocy rodzinie znajdującej się w trudnej sytuacji, która nie wykonuje swoich funkcji rodzicielskich w sposób prawidłowy oraz zapewnienie rodzinie z problemami potrzebnego wsparcia.

Działania te będą realizowane w szczególności poprzez:

- realizację działań przewidzianych w Gminnym Programie Wspierania Rodziny na lata 2025-2027,
- utrzymanie i rozwój usługi asystenta rodziny;
- współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- usługi dla rodzin;

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Pociemiu
Parszywka
mgr Małgorzata Parszywka